

Mesečnik DSO Bežigrad

November 2015, št. izdanih izv. 80

Izdajatelj: Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad, Komanova ulica 1, 1000 Ljubljana

Ideja in oblikovanje: delovna terapija

Lektorirala: Ana Pogorelec Tomažič

Prazniki in obredi

- **1. november – dan spomina na mrtve/ vsi sveti**

Dan spomina na mrtve/ vsi sveti je slovenski državni praznik in dela prost dan. Na ta dan množično obiskujemo grobove in se s cvetjem ter prižiganjem sveč poklonimo spominu na mrtve.

- **11. november - Martinovo ali god Sv. Martina**

Martinovo je dan, na katerega se evropske države na raznolik način spominjajo svetnika, ki je dal svoj plašč beraču, da bi lahko skrnil svojo revščino. V Sloveniji in na Hrvaškem se dan sv. Martina praznuje predvsem kot praznik vina.

- **14. november - Svetovni dan sladkorne bolezni**

Leta 2006 je Generalna skupščina 14. november določila za svetovni dan sladkorne bolezni. Ta dan je drugače Mednarodna diabetična federacija spoštovala že od leta 1991. Generalna skupščina države članice poziva, naj razvijejo čimbolj učinkovite nacionalne programe za preprečitev in zdravljenje sladkorne bolezni.

- **21. november – Svetovni dan televizije**

Prav na ta dan leta 1996 je OZN gostila prvi forum televizijskih hiš. OZN je hotela s tem dnem spodbuditi države članice k prizadevanju za globalno izmenjavo televizijskih oddaj s tematiko kot so mir, varnost, gospodarski in družbeni razvoj.

- **25. november – Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami**

OZN je pozvala vlade, mednarodne organizacije in nevladne organizacije, naj na ta dan organizirajo različne aktivnosti, ki bi pripomogle k povečanju splošnega zavedanja o problemu nasilja nad ženskami.

Stari slovenski pregovori o mesecu novembru

- Ako na mrtvih dan dežuje, zamete zima pričakuje (1. 11.)
- Če pred Martinom (11.11.) zmrzuje, je pred božičem povodenj
 - Cecilije (22.11.) grmenje, dobre letine znamenje
 - Sveta Kata (25.11.) porine sneg pred vrata

Predvideni prihajajoči dogodki v novembru

Sreda, 4. november – Čebelarstvo Brenča se predstavi

Četrtek, 5. november – Pevski zbor Puhovke, DC Kajuhova

Sreda, 11. november – Martinovanje z živo glasbo

Sreda, 18. november – Folklorna skupina Pušeljci

Sreda, 25. november – MPZ Biseri iz Vodic

Četrtek, 26. novembra – delavnica izdelovanja adventnih venčkov

ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

1. NOVEMBER – VSI SVETI NEKOČ IN DANES

»Vsi sveti so bili zame vedno praznik. Nikoli dan mrtvih, vedno vsi sveti. Vsak 1.november je bil na čisto poseben način praznovanje družine, tradicije, korenin. Tista vez, ki nas je držala skupaj. Nikoli zares praznik »mrtvih«, ampak družine, tistih, ki smo, in tistih, ki jih ni več.«

Zakaj vsi sveti?

Samo ime v bistvu pomeni dan vseh svetnikov. Ponekod na Slovenskem so rekli prazniku tudi vahti. Gre za dan, ki je posvečen vsem svetnikom. V starih časih so otroku ob krstu dali ime svetnika, ki ima god tistega dne, ko se je otrok rodil. Ta bi naj bil njegov zavetnik. Na vse svete bi naj verniki popravili, kar na praznike svetnikov, med letom, zaradi malomarnosti niso naredili.

Vsi sveti so namenjeni vsem svetnikom, tako tistim, ki so bili, kot tistim, ki še niso bili uradno priznani s strani Cerkve.

Kršćanstvo je torej poganske praznike, posvečene umrlim, spremenilo v dan, ko naj bi se spomnili vseh svetnikov. Od tod izhaja ime za ta praznik... vsi sveti.

Vsi sveti imajo v slovenski kulturi velik pomen. Od 14.stoletja dalje je na predvečer praznika predpisan strogi post. **Naslednji dan po prazniku, 2.novembra, je praznik vseh vernih duš. Ta dan je posvečen vsem tistim, ki so umrli, a še niso prišli v nebesa, ker njihove duše še niso očiščene vseh grehov.** Katoliška cerkev je mrtve prikazovala kot »duše v vicah«, ki se morajo očistiti grehov, preden smejo v nebesa. Molatev živih bi jim naj pri tem pomagala. Domači so najemali tudi tuje ljudi, da so molili za njihove mrtve. Predvsem so bili med njimi reveži in otroci, ki so predstavljali duše umrlih. Hodili so od hiše do hiše ter molili za mrtve. Ljudje so jih obdarjali z obrednim pecivom (prešce, vahtiči, krželji, mižnjeki).

Vsi sveti so bili po drugi svetovni vojni preimenovani v dan mrtvih. Dejansko se »dan mrtvih« med ljudmi »ni prijel«. Morda zato, ker je preveč povezoval dan z umrlimi ali samo umrlimi. V tem smislu je bilo že samo »praznovanje« postavljeno kot protislovje. A seveda država s svojo usmeritvijo ni »dovolila« praznika, ki bi bil posvečen svetnikom. A tradicija med ljudmi je bila enostavno preveč močna, da bi ga lahko ukinili, kot so veliko noč in božič). Seveda so lažje našli povezavo (mrtve) s sodobno politično usmeritvijo tega praznika, kot je bilo to v primeru velike noči. Zato je praznik ostal, kot praznik dneva mrtvih. Vsi, posebej starejši, smo uporabljali še vedno isto ime, vsi

sveti. **Vsebina praznika se ni spremenila, ostala je enaka. Spremenilo se je samo ime. Tudi tradicija je ostala enaka.** Kasneje so v skladu z zakonom o praznikih dan mrtvih preimenovali v dan spomina na mrtve.

KORENINE VSEH SVETIH

Od kod sploh vsi sveti? Ljudje so že v preteklosti določena praznovanja povezovali s spremembami letnih časov ali obdobj, ki so za njihova življenja pomenila določeno spremembo. Tako lahko marsikje zasledimo predvsem dve obdobji : obdobje, povezano s pomladjo in poletjem, rastjo in zorenjem, soncem in dolgimi dnevi, in obdobje, povezano z jesenjo in zimo, dozorelostjo in umiranjem, meglo, dežjem, snegom in kratkimi dnevi. Večkrat »svetlo obdobje« nasproti »temnemu obdobju«. Jesen in zima s svojimi slikami odpadajočega listja, meglo, golimi drevesi, gnitjem in umiranjem, sta se logično povezovali s smrtjo. November je takšen mesec, zadnji mesec pred zimo. Dnevi se krajšajo in postajajo vse bolj turobni, žalostni. **Zato je bil čas okoli zimskega sončnega obrata pri večini poganskih ljudstev čas mrtvih. Duše umrlih bi se naj v dolgih nočeh vračale na svet.** Praznovanje se je povezovalo s kresovi, obrednimi plesi, kjer so predvsem našemljeni moški poosebljali mrtve. Ljudje so verjeli, da bodo duše umrlih naslednji dan rešene trpljenja.

STARI OBIČAJI PRAZNOVANJA IN OBDAROVANJA

Verjetno ima obdarovanje z obrednim pecivom izvor v predkrščanski veri o vračanju duš mrtvih iz onostranstva na ta svet. Mrtvi so po predkrščanskih verovanjih zahtevali žrtev, a v zameno prinašali blagoslov, rodovitnost in dobro letino. Reveži kot obredni obhodniki so predstavljali duše mrtvih. **V krščanstvu so darovi, ki so bili sprva namenjeni mrtvim, dobili drug pomen. Reveži in otroci so jih sprejemali v zameno za to, da molijo za duše mrtvih, ki še trpijo v vicah.**

Povsod po slovenskih krajih in vaseh, tudi v mestih, so ob vseh svetih, predvsem pa na dan vernih duš, 2.novembra (predvsem na Gorenjskem), gospodinje iz ajdove, ovsene ali koruzne moke spekle tudi veliko število posebnih obrednih kruhkov ali hlebčkov. Nekatere gospodinje so napekle tudi več sto hlebčkov. **Obredni kruhki so se imenovali različno : prešice, prešce, vahtiči, hlebčki, mižnjeki, panjoka. Njihov namen je bil isti.** Razdelile so jih otrokom in beračem pred cerkvijo ali pokopališčem. Ponekod so otroci hodili sami od hiše do hiše in v zameno za molitev za umrle dobili kruhke. Marsikateri revni družini so ti obredni kruhki, nabrani ob tem prazniku, pomagali preživeti zimo. Razdeliti so morale namreč vse, saj bi se drugače prihodnje leto pridelkom na polju slabo godilo.

Običaji za dan vseh svetih in dan vernih duš so podobni običajem drugje v krščanskem svetu. Ob večernem zvonjenju naj bi se duše umrlih vračale na svoje

domove. Domači so pustili hišna vrata odprta, na mizi kruh, vino, blagoslovljeno vodo in ponekod tudi olje ali sol. Peč so pustili zakurjeno, da pokojnih ne bi zeblo, klop ob peči pa prazno, da so se imele uboge duše kam uresti. Prihodnje jutro so vse pripravljeno sami pojedli in verjeli, da jim bo to prineslo zdravje in dobro letino še za drugo generacijo. Morda se nekoliko spremenijo zaradi spremembe sveta nasploh, časa, ki se nenehno spreminja.

Takrat, ko sem bila še sama otrok (saj ni tako daleč nazaj), so bili vsi sveti čudovit praznik. Za vse otroke.

Zbrala se je vsa družina, vsi bratranci in sestrične, tete in strici in seveda babice in dedki. Povsod je bilo veselo, smeh in pogovor. **Tipično slovensko kosilo z obvezno govejo juho in domačimi rezanci ter seveda praženim krompirjem, ocvrtim piščancem in svinjsko pečenko, za posladek pa potica z orehi in potica s pehtranom.** Medtem, ko so ženske kuhale v premali kuhinji, smo se otroci igrali ali odšli z moškimi na pokopališče, da se je še zadnjič pogledalo družinske grobove, postavilo velike ikebane cvetja in uredilo krizanteme v vazah, prižgalo sveče, ki so ugasnile, in seveda odšlo še na »enega za dušo privezat«.

Po kosilu so ženske vse pospravile, vmes kregale otroke in moške, če so se prvi preveč lovili in umazali med igro, in drugi še kar nadaljevali s »privezovanjem duše«, se nato oblekli v najboljše, kar smo imeli; posebej ženske, ki so si še pet minut pred odhodom na pokopališče iz las odstranjevale navijalke.

To so mi dali ti dnevi. In samo to ter množica čudovitih spominov na mojo otroštvo in mladost je pomembna.

Zato pojdite s svojimi otroki. Sprehodite se po grobovih vseh tistih, ki so bili nekoč del vašega sveta, ki so še vedno, na čisto poseben način za vsakega med vami, zapisani v vaših srcih. Samo svečka, ena, morda nekaj cvetov, misel, kar res ni več pomembno. Pripovedujte otrokom zgodbo vašega življenja, vseh ljudi, ki jih morda nikoli niso videli, in pletite nevidne nitke njihovih korenin.

Povzeto po: zlataleta.com/1-november-vsi-sveti-nekoc-in-danes/

NJEMU

Ko prvič zagledam en droben obraz,
potem pa začutim utripek srca.
Sem stisnila h sebi in dojko ti dala,
saj mati takrat sem prvič postala.

Rastel si, zrastel, postal si krepak,
takrat v domovino prišel je sovrag.
Prijel si za puško, odšel v polmrak,
in zadnjič prestopil domači si prag.

Pot tvoja vodila te je na Dolenjsko,
Na Čatež prišel si z brigado 12-o.
Tonilo je sonce in čriček je pel,
ko nekdo ti mlado življenje je vzel.

Čez mesecev polnih skoraj deset,
odhitela po tebe v neznani sem svet.
Te iščem in kličem, a tebe nikjer,
le kje naj te najdem in v katero grem
smer.

In slednjič zagledam skromno gomilo,
takrat pred menoj se vse je stemnilo.
In vendar te našla sem dragi moj sin,
prenesti te hočem tja v vznožje planin.

Smo skrbno kopali, iz groba pobrali
ostanke tvoje samo,
Oh kaj naredila je s tabo morana,
in zemlja pustila samo je skelet.

Lepo razmestili jih v torbo popotno,
jo stisnila k sebi,
v kraj pohitela,
kjer nekdej sem tebi uspavanke pela.

Smo v grob te družinski nato položili,
Slovensko zastavo za tebe spustili.
So borci ti dali sabljev pozdrav,
Nesmrten ostal boš moj sin partizan.

Ga. Murn

27. OKTOBER – SVETOVNI DAN DELOVNE TERAPIJE

Kratek opis poklica

Delovni terapevt je zdravstveni delavec, ki obravnava posameznike, katerih vsakodnevno življenje je ovirano, omejeno ali oteženo zaradi posledic poškodb, bolezni ali motenj v duševnem in telesnem razvoju ali staranja.

Kaj delavec običajno dela

Delovni terapevt je zdravstveni delavec, ki obravnava posameznike, katerih vsakodnevno življenje je ovirano, omejeno ali oteženo zaradi posledic poškodb, bolezni ali motenj v duševnem in telesnem razvoju ali staranja. Delovni terapevt ljudem pomaga predvsem z uporabo terapevtskih dejavnosti in tehnik. Lastnosti, značilnosti in zahteve teh aktivnosti oblikuje in uporabi tako, da z njimi vzpostavlja, izboljšuje in vzdržuje čim bolj samostojno delovanje oseb, ki jih obravnava. Dejavnost je lahko učenje in samostojno izvajanje posamezne veščine, kot je na primer trening pisanja, vožnja z invalidskim vozičkom, uporaba ročne proteze ali izdelava in učenje uporabe pripomočkov in opornic. Lahko pa pomeni učenje zahtevnejših in bolj zapletenih dejavnosti, kot je na primer vodenje gospodinjstva, vzpostavljanje delovnih navad, prilagajanje domačega in delovnega okolja spremenjenim funkcionalnim zmožnostim, skrb zase in za družino in podobno.

Katere aktivnosti delovni terapevt izbere in kako jih uporabi, je odvisno od vrste bolezni, poškodb oziroma vrste in obsega prizadetosti. Najpogostejše prizadetosti so: duševna bolezen, motnje v duševnem in telesnem razvoju, stanja po obolenjih in poškodbah možganov (npr. kap, poškodbe glave), telesne prizadetosti (paraplegija, tetraplegija, amputacije, opekline, poškodbe rok) in staranje. V ustanovah deluje najpogosteje kot eden izmed članov strokovnega tima za celostno obravnavo pacientov.

Delovna področja

Delovni terapevt se lahko zaposli na različnih strokovnih področjih. Glede na vrsto in obseg prizadetosti oziroma oviranosti, ki jo povzročajo bolezen, poškodbe ali bolezenski procesi, pa tudi staranje, uporablja različne terapevtske prijeme, metode in tehnike. Glavna področja njegovega dela so:

- psihiatrija in mentalno zdravje, zdravljenje odvisnosti,
- motnje v telesnem in duševnem razvoju,
- obravnava starostnikov v domovih upokojencev,

- zdravljenje in rehabilitacija telesnih in kombiniranih prizadetosti zaradi posledic poškodb ali, bolezni pri otrocih in odraslih,
- osnovno zdravstveno varstvo (zdravstveni dom, na bolnikovem domu),
- poklicna rehabilitacija in usposabljanje ter zdraviliško zdravljenje in rehabilitacija.

Delovni pripomočki

Delovni terapevt uporablja pripomočke in materiale, ki so potrebni za učenje in izvajanje vseh vrst dejavnosti, ki jih v obravnavi bolnikov uporabi kot terapevtsko sredstvo. Glede vrste in namena pripomočkov in materialov ni omejitev, to so lahko vsi predmeti oziroma snovi, ki jih ljudje uporabljamo v vsakodnevnem življenju - v skrbi zase, pri delu in v prostem času. O obravnavi bolnikov delovni terapevt vodi dokumentacijo, ki jo oblikuje in uporablja glede na strokovno področje.

Dokumentacija vsebuje podatke o bolniku in obravnavi: osebne podatke in anamnezo, ocenjevanje, načrt obravnave, podatke o poteku obravnave in poročilo o obravnavi.

Izdelek in storitev

Cilj delovnega terapevta je čim večja samostojnost in čim bolj kakovostno življenje oseb, ki so mu zaupane. To je odvisno od vrste in stopnje težav, življenjskih okoliščin, dosegljivih možnosti, predvsem pa od pričakovanj in potreb bolnikov. Pri duševnem bolniku je rezultat obravnave lahko to, da se nauči obvladovati stiske skozi ustvarjalnost (risanje, ples), pri bolniku po kapi je to lahko samostojna skrb zase - oblačenje, hranjenje in umivanje, pri tetraplegiku samostojna komunikacija z okolico - z osebnim računalnikom, pri bolniku s poškodbo glave pa premagovanje težav z učenjem in s spominom.

povzeto po: www.ess.gov.si

USTVARJALNA DELAVNICA Z OTROKI OŠ DANILE KUMAR

Pred dnevi so nas obiskali otroci OŠ Danile Kumar, da nam pokažejo različne izdelke sestavljene iz papirja. To so se naučili v svoji šoli. Bili so prijazni. Naučili so nas tudi, kako se iz raznobarnega papirja da sestaviti marsikaj. Sama sem ustvarila pikapolonico, katera je bila sestavljena iz več delov. Bila je odlično narejena – haha😊 Seveda sem si jo prisvojila, da jo pokažem svojim vnukom, pravnuku in sinu, da vidijo, kaj vse zmore njihova babica in prababica.

Obisk otrok iz bližnje šole je bila odlična ideja Doma in naše delovne terapevtke. Otrok smo bili zelo veseli, saj je bil njihov obisk prijetna sprememba v našem vsakdanu. Kljub temu, da smo že kar v letih, smo z veseljem delali stvari, ki se jih otroci učijo v šoli.

Hvala otrokom za obisk in želim si, da nas kmalu spet razveselijo.

Ga. Silva

BEGUNSKI VAL NE JENJA...

Vem, da ima v zvezi z begunci, ki dan za dnem preplavljajo meje evropskih držav, stremijo za lepšim življenjem, vsakdo svoje mnenje.

Begunci! Ljudje, ki so morali zapustiti svoje domove, svojo domovino; oditi, da si poiščejo drugod svoj prostor pod soncem! Žalostno, da se to v taki meri dogaja v 21. stoletju!

Televizijska vest. »Prihaja spet na 10.000 beguncev.« Postavlja se vprašanje. Kam bodo šli vsi ti ljudje? Ali jih bo res Nemčija sprejela toliko, kolikor jih tja želi?

Begunce sem si vedno predstavljala, da so to v pretežni meri starejši, ženske in otroci. Toda v tem velikem selitvenem valu prevladujejo moški v najbolj ustvarjalnih letih. Skoraj vsi od intervjuvanih pravijo, da so končali strokovne šole ali da hočejo še študirati. Različne evropske države se različno odzivajo na prihod beguncev. Madžarska npr. zapre mejo in ne dovoli prehoda skozi svoje ozemlje.

Prav in humano je, da ljudem, ki so v stiski pomagamo, to je naša kultivizacijska dolžnost. Vendar pa se pojavlja vprašanje, do kakšne mere je to mogoče. Država, ki je tako zadolžena, kot je Slovenija, in kjer mladi tako težko dobijo ustrezne službe, pa zato mnogi odhajajo delat in služiti drugam, bi morala prvenstveno misliti na dobrobit svojih državljanov. Že naši predniki so poznali rek: »Bog je najprej sebi brado ustvaril.«

Nato pa še najvažnejše. Kje so vse svetovne organizacije, katerih namen je zagotavljati mir in varnost po vsej zemeljski obli?

Ali ne bi vendar morale s svetovnimi voditelji storiti vse, da se zaustavi krvava morija v Siriji in tudi uredijo življenjske razmere v vseh državah, od koder prihajajo begunci?

Ali bo res spet prevladal pohlep najbogatejših, ki npr. za vojaške akcije v Siriji in tudi drugod, mastno služijo s prodajo orožja? Ali se res nič ne naučimo iz zgodovine?

Dan za dnem pa se število prihajajočih beguncev drastično veča. Napovedi v poročilih pravijo, da jih prihaja v Srbijo na stotisoče. Pretresljive so pripovedi o stiskah ljudi – še posebej otrok. Treba bi bilo pa seveda natančno preveriti število tistih, ki prihajajo iz nevzdržnih vojnih razmer, in ki so zares upravičeni dobiti vsestransko pomoč.

Naši policisti, gasilci, člani RK, Karitas, zdravstvene ekipe – vsi so že močno izmučeni – požrtvovalno oskrbujejo vse pomoči potrebne. Begunski centri so prenapolnjeni, odhajanje čez avstrijsko mejo gre prepočasi.

Nekatere evropske države in EU obljubljajo Sloveniji finančno in materialno pomoč.

Ana Pogorelec Tomažič

KRIMINALKA: PLAVO PISMO, 1. del

Pri go.Ross je pozvonilo. Bil je poštar. Prinesel ji je modro pismo. »Le kaj bi to pomenilo?« je premišljevala ga.Ross, ko je odpirala pismo; v pismu jo vabi g.Bergen na svoj grad za nekaj dni. Slišal je o zadevi » Okostnjak,« in bi želel, »da mu pomaga rešiti uganko staro več desetletij«. Pričakujem vas in vas pozdravljam! Pismo je imelo v vogalu grb, torej je g.Bergen graščak.

»No, lepo, zopet bom morala vzeti dopust in seveda povedati hišniku, da me en teden ali manj, ne bo. Danes sem tudi zmenjena za večerjo z Emilom. Njemu bom pokazala pismo in povedala, da grem v Los Angeles za nekaj dni. Šla bom kar z vlakom, saj hitro pelje in je bolj udobno kot v avtobusu. Aviona pa me je strah.«

Dobila je udoben sedež. Poleg nje se je usedel gospod dobrega izgleda in okusno oblečen. »Saj je tu prosto?« je vprašal gospod. »Da seveda je,« je odgovorila Jane. Predstavil se ji je: »Jaz sem Joe Adams in vi?«

»Jaz sem pa ga.Ross, Joana Ross«.

»Ali potujete v LA?« »Ja«, je rekla Jane. »Povabilo sem dobila od nekega gospoda, ki ga ne poznam.« »Pa menda ne od g.Bergena?« »Ja prav od njega!« »Jaz sem tudi dobil tako pismo in grem k njemu.« »Torej greva skupaj.« Jane ga je vprašala, če živi v New Yorku in kaj je po poklicu? Odgovoril ji je, da je slikar. Jane je rekla, da je risarka v enem od večjih podjetij, tudi v New Yorku.

Prispela sta v LA, vzela taksi, dala taksistu naslov gradu in odpeljali so se. Grad je bil malce izven mesta na gričku – zelo lep.

Na gradu so ju že čakali. Lastnik gradu g.Bergen in gospodinja g.Lidija. Pozdravili so se, predstavili in g.Bergen jima je dal sobi, da se osvežita in preoblečeta. »Večerja bo ob 7. uri«, je rekel g.Bergen in odšel. Odšla sta tudi Jane in Joe vsak v svojo sobo.

Točno ob 7. uri so v jedilnici postregli z zelo okusno večerjo. G.Bergen je rekel, da bodo pri kavi govorili o zadevi, zaradi katere je povabil oba k sebi, da bi mu pomagala razrešiti zadevo okoli izginotja njegovega brata.

Po večerji so odšli v salon in ga.Lidija je prinesla kavo in konjak. Jane je konjak odklonila.

G.Bergen je začel: »Imel sem starejšega brata; bil je poročen in imel punčko. Moj oče je žal že mrtev, mati tudi. Tako sem razen služinčadi sam na gradu. Neke noči je odšel moj brat na sprehod in izginil. Od takrat ga ni videl nihče več. Zapustil je ženo in punčko.

Punčka je odraščala tukaj na gradu in bila je dobra slikarka. Neko leto je rekla, da bi rada šla v šolo za upodablajočo umetnost in jaz sem se strinjal. Šla je živeti v internat, kjer je tudi šola. Njena mama še živi, v nekem Domu v Ženevi. Sedaj je že precej stara. Pozabil sem povedati, da je hčerki bilo ime Nadin. Tako je nekega dne Nadin odšla v mesto New York, najela stanovanje z ateljejem in pričela s slikanjem portretov. Bila je zelo dobra in večino stvari je prodajala galerijam. Internat in v začetku stanovanje sem ji plačeval jaz, ker njena mama ni imela nič.

Nadin je tako živela nekaj let, spoznala nekega slikarja in se poročila z njim, rodil se jima je sin. Kako se sedaj piše, ne vem.«

»Ali je vaša gospodinja bila tedaj na gradu, ko je izginil vaš brat?«

»Ja ona je že bila tukaj,« je odgovoril g.Bergen.

»Kaj ste tako zamišljeni g.Adams?«

»Čudno se mi zdi, moja mama se je pisala Bergen in ime ji je tudi Nadine. Jaz se pišem Adams po mojem očetu. Vedno sem mislil, da je Nemka, ker je imela tak priimek. Moja mama je na žalost že pokojna in oče tudi, tako, da sem sam. Imam veliko dela s slikami in dovolj naročil, da se dostojno preživljam.«

Ga.Ross je rekla, da je treba na vsak način poklicati policijo, ker je brat izginil, pa čeprav pred toliko leti. »Ali niste takrat poklicali policije?«

»Ja smo jo, vendar niso nič našli in zadeva je šla v arhiv. Jaz bi pa le rad vedel, ali imam kje sorodnike, ker sem sam v tem gradu.«

»Prav to je prvi korak – policija.« Naslednji dan navsezgodaj je prišel policijski inšpektor na grad. G.Bergen ga je sprejel in predstavil oba gosta. Sedli so v salon in gospodinja je prinesla kavo. G.Bergen je inšpektorju povedal vse kar je vedel, in kar je sinoči povedal go.Ross in g. Adamsu.

»Čeprav je toliko časa minulo, ali bi se dalo kaj narediti, da bi zvedeli resnico o izginotju?« je vprašal g.Bergen.

»Ja, zadevo bomo vzeli zopet iz arhiva, jo proučili in seveda pregledali ves grad z vrtom vred.«

»Lahko!«

»Ko bomo vse pregledali, vas obvestimo g.Bergen. Lahko, da takrat vrt ni bil pregledan. Kakor sem rekel, ko bom imel kakšen rezultat, vam sporočim in se dobimo tu na gradu,« je rekel inšpektor in se poslovil.

Jane je rekla, da bo ostala še kakšen dan, in si bo malo razgledala grad in vrt, ki je res lep. G.Adams se ji je pridružil in g.Bergen se je strinjal.

Najprej sta šla z Joem na vrt. Bil je poln cvetja. Nikjer ni bilo kakšne vdolbine – izbokline ali vrtno hišice – lope za orodje. Orodje, in kar so rabili za vrt so držali v konjušnici poleg

gradu. Sedaj sta se že nekaj ur razgledovala in sta bila lačna in utrujena. Šla sta v grad na kosilo.

Po kosilu je šla Jane malo počivat. Z Joem sta se zmenila za ob štirih, da gresta zopet raziskovat. Potem se je spomnila, da bi edini možni način za skritje trupla bi bila grajska klet, ki je istočasno tudi vinska klet in je velika in prostorna.

Šla sta v klet, vendar ni bilo nič nenavadnega. Za danes sta opustila iskanje. Nadaljevala bosta takoj po zajtrku.

Jane se je zbudila naspana in dobro se je počutila. Oblekla je preproste hlače in bluzo, da bi lažje raziskovala, in odhitela na zajtrk. Takoj po zajtrku sta z Joem odšla v klet. Vzela sta tudi sveče, ker ni bila cela klet elektrificirana. Najprej sta pogledala vse dele kleti, ki so bili elektrificirani, nakar sta prižgala sveči in odšla po temnem hodniku v neznano. Jane je bilo strah, toda imela je Joa ob sebi, pa se je malo pomirila. Hodnik se je raztezal v več krakov, najprej sta šla v enega, potem drugega, tretjega, v četrtem pa je Janino pozornost pritegnila zemlja, ki ni bila taka kot ostali pod. Takoj sta odšla h g.Bergenu in mu to povedala. Rekla sta naj nekdo od služinčadi odide tja z lopato in to prekoplje. Prišla sta dva služabnika, Jane in Joe, ter seveda tudi g.Bergen.

Kar nekaj časa so morali kopati, preden so udarili ob kosti. Še malo so kopali in videli, da je to okostje enega človeka. Jane je rekla, da morajo takoj poklicati inšpektorja, in naj vse ostane tako, kot je. Odšli so poklicat inšpektorja. Takoj se je odzval in rekel, da pride takoj.

Res je prišel, nakar so šli ponovno v klet, da mu pokažejo okostje neke osebe. Pogledal je in rekel, da se bo vrnil z ekipo iz laboratorija, ki bodo kosti prepeljali v laboratorij, in poskušali ugotoviti, kdo je bil.

Čim bo imel laboratorijske izvide, bo to sporočil g.Bergenu, on pa naj pokliče go. Jane in g. Joea. Vsi so se strinjali in odšli iz kleti. Jane je kar malo mrazilo. G.Bergen je rekel, da je ravno čas za kosilo, in naj se gredo preobleč.

Kosilo je bilo dobro in Jane je pohvalila kuharico in gospodinjo.

Takoj po kosilu sta Jane in Joe odšla na železniško postajo, da ujameta prvi vlak za New York.

Vlaka ni bilo in tako sta imela čas za kavo v bifeju železniške postaje.

Naročila sta si kavo in začela pogovor. Joe je rekel, da se mu čudno zdi, ker se je njegova mama pisala isto kot g.Bergen. Večkrat mu je govorila, da je bila doma na gradu, vendar je morala po izginotju očeta v internat, da se izšola. Govorila je tudi, da ima še svaka, in da si dopisujeta. Mama je v internatu tudi doštudirala slikarstvo. Tako sem podedoval njen talent. Nikoli pa ni hotela na obisk v grad, ker ji je baje napisal v nekem pismu, da tega noče, in da naj ne hodi na grad. Rekla je tudi, da se ji svak zdi malo

čuden. »Ko pridem domov, moram poiskati vse dokumente, ki so verjetno kje po predalih. Mogoče najdem rojstni list od mame ali mojega, potem bom vedel, kdo sem.« Jane mu je prikimala.

Vlak je prihajal na peron in šla sta ven. Našla sta prazen kupe, se usedla in nadaljevala pogovor. Jane ga je vprašala, kaj bo, če ugotovi, da izhaja iz rodbine Bergen? »Ne vem. Najprej ga bom vprašal, zakaj ni maral svoje rodbine? Zakaj ne moje mame? Zakaj je morala v internat? Tukaj v gradu pa toliko prostora! Sicer pa počakajmo, kaj bo ugotovila policija, potem pa bomo razpredali naprej.«

Prispeli so na postajo New York. Jane je rekla, da bo vzela taksi. »Kje pa stanujete vi?« Povedal ji je ime ulice in ugotovila sta, da se po tej ulici pelje k njej domov. »Potem pa bova vzela samo en taksi, ki vas bo odložil pred vašo hišo, jaz pa se bom peljala naprej.« Ko sta prispela pred njegovo hišo, sta se prisrčno pozdravila. Jane mu je dala svoj naslov in telefonsko številko, da jo lahko pokliče, če bo izvedel ali našel kaj novega. Vidijo pa se itak na gradu, ko jih bo poklical g.Bergen.

»Nasvidenje Jane!«

» Nasvidenje Joe!«

Naslednji dan je šla v službo. Kosila ni imela, samo sendvič. Zvečer bo šla na večerjo, da bo videla Emila, in mu vse povedala.

Emil je naročil steklenico dobrega vina. Ko jo je natakar prinesel, jo je odprl in natočil kozarca. Nazdravila sta vrnitvi in narahlo sta se poljubila na usta. »Povej mi vse, že komaj čakam.«

Jane mu je povedala vse od vlaka, na katerem je spoznala slikarja Joe Adamsa, mogoče je on kaj v sorodu z g.Bergnom, ker se je njegova mama pisala Bergen, ko še ni bila poročena z g.Adamsom.....

.....nadaljevanje prihodnjič

SPOMINI NA JESEN

Bilo je okoli leta 1930. Bil je oktober, vinotok. Točnega datuma se ne spominjam. Jutro je bilo hladno, megleno prav nič podobno oktobrskim dnevom, v vinogradu še nismo potrgali grozdja. Jabolk še nismo obrali. Bratrane, c za katerega je skrbel moj oče, je bil takrat star 10 let. Odšel je v šolo. Začele so padati prve snežinke, potem pa se je usulo kot v najhujši zimi in snežilo vse dopoldne. Snega je bilo za pol metra ali kakor so takrat rekli do kolena. Oče in mama sta vzela vsak svojo »rajco« in z njo poskušala otresti sneg z vej, ki so se lomile pod težo. A sta obupala. Ničesar se ni dalo rešiti, pred težo snega, ki je uničeval letino. Skupaj z babico smo pri oknu opazovali to nenadno zimo, ki je uničevala letino v vinogradu in sadovnjaku. Oče je šel naproti bratrancu v šolo, da mu je pomagal pregaziti sneg do doma. Sosed je napregel konja, da so mogli otroci domov. Tako, vidite je nepredvidljiva narava. Kar pripravite si kurjavo in topla oblačila. Pa tudi kakšno odejo. To je zgodba in nasvet vam vsem.

KO TE IMA ŠE KDO RAD

Ko se postaraš, dobiš občutek, da te ne potrebujejo več. Otroci zletijo kot ptički iz toplega gnezda in si ustvarijo vsak svoj dom. Kljub njihovi bližini, se znajdeš sam. Mali vnukec pa se neopazno navezuje name.

Vprašal me je: »Stara mama, boš ti kmalu umrla?« »Ne vem« sem mu presenečeno odgovorila. »Veš, stari ljudje pač umrejo prej kot mladi.« Pa mi pravi: »Jaz bi pa rad, da bi ti še dolgo živela.« »Zakaj pa?« sem ga vprašala. »Ker te imam rad!« Tako toplo mi je postalo pri srcu ob teh besedah. Pomislila sem: »Glej, pa sem nekomu le potrebna.« Prisrčno sem ga stisnila k sebi. Ta ljubezen je prišla iz čistega otroškega srca.

Oh, otroci, kako me osrečujete vse življenje!

Marija Zofija Šrekl

KREPIMO SPOMIN

Vaja ZAPOREDNO POMNJENJE ŠTEVILK

NAVODILO: Preberite spodaj naštete številke v podanem zaporedju. V 3 minutah zapišite številke v enakem vrstnem redu, ne, da bi jih še enkrat pogledali.

1 3 3 3 4 4 5 7 2 1 1 4 5 0 8 5 8 6 9 9

Uganka

Prijazna, dobra je do vsakega,
lahko z dizajnom bi se ukvarjala;
njen glas ko slavčka spev,
pusti v srcu tih odmev.
Gotovo vsak uganit zna,
kdo je oseba ta.

Vic meseca - SLADOLED

Gorenjec je s svojim sinom vsak dan hodil mimo sladoledarja. Sin je očeta le enkrat samkrat v letu pregovoril, da mu je kupil kepico sladoleda. Ko sta naslednje leto zopet hodila mimo sladoledarja, je sin prosil za pivo.
"Kaj ne veš, da pivo po sladoledu ni dobro?!" 😊

Rešitev iz oktobrske številke:

1. Kostanj
2. Današnji dan